

UNIVERZITET U SARAJEVU – PEDAGOŠKI FAKULTET
Razvoj govora – Odsjek za edukaciju i rehabilitaciju

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: PEF EDR 214		Naziv predmeta: Razvoj govora	
Ciklus: I ciklus	Godina: druga (II)	Semestar: četvrti (IV)	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 sedmično: 4 semestralno: 60 predavanja: 3 predavanja: 45 vježbe: 1 vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Odslušana nastava na predmetu Bosanski, hrvatski i srpski jezik		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Usvajanje teorijskih znanja iz oblasti jezika i govora, jezičke kulture, jezičkih normi, govornih poremećaja, razvojnih faza u usvajanju jezika i govora, te znanja iz oblasti verbalne i neverbalne komunikacije, pragmatike, kulture izražavanja i različitih vidova usmenog izražavanja. Nakon usvojenog znanja iz ovog predmeta studenti će steći komunikacijske i jezičke vještine potrebne za njihov budući rad u edukacijsko-rehabilitacijskom području kad je riječ o razvoju komunikacijske kompetencije kod djece predškolskog i školskog uzrasta. Bit će osposobljeni pratiti pravilan razvoj govora kod djece, poticati ga i prepoznavati eventualne govorne poremećaje i njihove uzroke, te izvoditi primjerene jezičke vježbe za razvoj govora i unapređivati razvoj komunikacijske kompetencije kod djece.		
Tematske jedinice:	Na predavanjima će se studenti upoznati sa sljedećim sadržajima: 1. Osnovne teorije o postanku i razvoju jezika; odnos jezika, govora i mišljenja – međusobna povezanost i uvjetovanost 2. Osnovne funkcije jezika; raslojavanje/diferencijacija jezika 3. Fonetsko-fonološka struktura jezika; jezik i govor; ortografija i ortoepija 4. Fiziološke osnove i akustička svojstva govora; pravilna artikulacija 5. Jezička kultura i jezičke norme; ortografska pravila 6. Usvajanje i učenje jezika: razvojne faze u komunikaciji, govorno-jezički razvoj djece 7. Jezičko izražavanje; jezičke djelatnosti: slušanje, govorenje, čitanje i pisanje 8. Prvi parcijalni ispit 9. Upotreba digitalnih tehnologija u unapređenju govorno-jezičkih kompetencija 10. Jezičke vježbe: gramatičke, leksičke, pravopisne, pravogovorne, stilsko-kompozicijske 11. Govorno-jezički poremećaji 12. Osnovna svojstva dobrog govora i vrednote usmenoga govora; retorika i besjedništvo – osnovni pojmovi 13. Vidovi usmenog izražavanja; komunikativni diskursi 14. Pragmatika i govorni činovi 15. Neverbalna komunikacija		

UNIVERZITET U SARAJEVU – PEDAGOŠKI FAKULTET Razvoj govora – Odsjek za edukaciju i rehabilitaciju	Obrazac SP2 Stranica 2 od 3
--	--

	Vježbe prate tematske jedinice predavanja.
Ishodi učenja:	Znanje: usvajanje teorijskih znanja iz oblasti jezika i govora, znanja o vrstama jezičke djelatnosti, govornih poremećaja, razvojnih faza u usvajanju jezika i govora, te znanja iz oblasti komunikacije i pragmatike općenito; usavršavanje pismenog i usmenog izražavanja i konkretna primjena tih znanja u edukaciji. Vještine i kompetencije: Studenti će poznavati zakonitosti govorene i pisane komunikacije standardnoga bosanskog jezika, zakonitosti dječijeg jezičkog razvoja, steći sposobnost pretraživanja, prikupljanja i obrađivanja pisanih informacija iz stručne i naučne literature u području kulture govora i razvoja govora kod djece, te biti osposobljeni pratiti pravilan razvoj govora kod djece, poticati takav razvoj te prepoznati eventualne poremećaje i njihove uzroke. Također će biti osposobljeni za vođenje u poučavanju procesa nastanka tekstova različitih vrsta kroz pismene i usmene vježbe.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja sa prezentacijama, istraživački radovi, diskusija, rad na tekstovima, grupni rad, govorne vježbe, seminari.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Seminarski rad, referat ili zadaća (u pismenoj formi) – 10% 2. Prvi parcijalni ispit (pismeni) – 20% 3. Drugi parcijalni ispit – 20% 4. Završni usmeni ispit – 50%
Literatura:	Obavezna: Palić, I., Omerović, M. (2023), <i>Bosanski jezik i komunikacija u nastavnoj praksi</i>, Sarajevo Publishing, Sarajevo (odabrana poglavlja) Šipka, M. (2014), <i>Kultura govora</i>, Institut za jezik, Sarajevo (odabrana poglavlja) Omerović, Mirela i L. Hamzagić Kovačević (2024), <i>Jezička djelatnost čitanja – temelj funkcionalne pismenosti</i>, Univerzitet u Sarajevu – Pedagoški fakultet, Sarajevo Ibrahimagić, Amela (2013), <i>Razvojni govorno-jezički poremećaji</i>, OFF-SET, Tuzla Dopunska: Halilović, Senahid (2017), <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Slavistički komitet, Sarajevo Bulić, Refik (2025), <i>Bosanski pravopisni priručnik</i>, Institut za bosanski jezik i književnost, Tuzla Pavličević-Franić, D. (2005), <i>Komunikacijom do gramatike (razvoj komunikacijske kompetencije u ranome razdoblju usvajanja jezika)</i>, Alfa, Zagreb Stančić, V. i Ljubešić, M. (1994). <i>Jezik, govor, spoznaja</i>. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada Reardon, K. K. (1998), <i>Interpersonalna komunikacija</i>, Alinea, Zagreb Palić, I., Omerović, M., Selmanagić-Lizde, E. (2023), „Pozdravi i zahvale kao važni govorni činovi u školskom i vanškolskom okruženju“, <i>Fluminensia</i> 35 (2), 481-505. Turza-Bogdan, T., Cvikić, L. (2023), <i>Dijete, jezik, pismenost. Jezični temelji i poticanje pismenosti u odgojno-obrazovnom kontekstu</i>, Sveučilište u Zagrebu – Učiteljski fakultet, Zagreb Bukvić Pažin, A., Ott Franolić, M. (2023), <i>Velika važnost malih priča: zašto i kako čitati djeci</i>, Ljevak, Zageb

Matovac, D., Tanacković Faletar, G. (2009), „Uporabno utemeljena teorija usvajanja jezika opimjerena razvojem padežnoga sustava imenica hrvatskoga jezika“, *Suvremena lingvistika*, 68, 247-271.

Težak, S. (1984), *Priručnik za nastavnika: Jezik, izražavanje i stvaranje za V razred osnovne škole*, Školska knjiga, Zagreb

Škarić, I. (1988), *Govorne poteškoće i njihovo uklanjanje*, Zagreb, Mladost

Tomasello, M. (2000), „First steps toward a usage-based theory of language acquisition“, *Cognitive Linguistics*, 11-1/2, 61-82.

Tomasello, M. (2000), „Do young children have adult syntactic competence?“, *Cognition*, 74, 209-253.

Posokhova, I. (2008), *Razvoj govora i prevencija govornih poremećaja u djece: priručnik za roditelje*, Buševac, Ostvarenje

Wood, David (1995), *Kako djeca misle i uče: društveni konteksti spoznajnog razvitka*, Educa, Zagreb

Visinko, Karol (2014), *Čitanje. Poučavanje i učenje*, Školska knjiga, Zagreb

Težak, Stjepko (1985), *Govorne vježbe u nastavi hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb

Škarić, Ivo (2000), *Temelji suvremenog govorništva*, Školska knjiga, Zagreb